

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Голінько В.І.

« 28 » червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління аварійно-рятувальними роботами»

Галузь знань	26 «Цивільна безпека»
Спеціальність	263 «Цивільна безпека»
Освітній рівень.....	другий (магістерський)
Освітня програма	Цивільна безпека
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	1 чверть
Мова викладання	українська

Викладачі: доц. Лісовицька І.А.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДПУ»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління аварійно-рятувальними роботами» для магістрів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. охорони праці та цивільної безпеки. – Д.: НТУ «ДП», 2024. – 16 с.

Розробник: Лісовицька І.А. – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 263 «Цивільна безпека» (протокол № 7 від 04.07.2024).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	8
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури.....	8
6.3 Критерії.....	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	12
9 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Цивільна безпека» спеціальності 263 Цивільна безпека здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф4 «Управління аварійно-рятувальними роботами» віднесено такі результати навчання:

РН02	Ефективно управляти складними робочими процесами у сфері цивільної безпеки, у тому числі непередбачуваними та такими, що потребують нових стратегічних підходів; об'єктивно оцінювати результати діяльності персоналу та колективу.
РН05	Розробляти та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки.
РН13	Оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності
РН14	Здійснювати прогнозування, оцінку ризику під час професійної діяльності та можливості відповідних підрозділів щодо реагування на надзвичайні ситуації та події.
РН16	Приймати ефективні рішення у складних непередбачуваних умовах, визначати цілі та завдання, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ресурси.

Мета дисципліни полягає в формуванні у майбутніх фахівців у галузі цивільна безпека комплексу знань, умінь, здатностей (компетенції) з управлінської діяльності, реалізації державної політики, спрямованої на реагування на надзвичайні ситуації та подолання їх наслідків, оцінювання рівня небезпеки під час виникнення надзвичайної ситуації та тактичних можливостей підрозділів, організації й керування діяльністю підрозділів цивільного захисту, які виконують заходи щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН02	РН02.1-Ф4	знати керівні (нормативні) документи, що визначають державну політику у сфері реагування на надзвичайні ситуації та подолання їх наслідків;
	РН02.2-Ф4	визначати необхідні види і форми взаємодії з іншими службами (організаціями) щодо забезпечення ліквідації надзвичайної ситуації;
	РН02.3-Ф4	визначати види аварійно-рятувальних формувань і порядок організації їх діяльності; визначати склад сил і засобів з ліквідації окремих видів надзвичайних ситуацій;
	РН02.4-Ф4	здійснювати оцінку аварійної ситуації;
РН05	РН05.1-Ф4	розробляти заходи щодо ліквідації надзвичайної ситуації;

шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
	РН05.2-Ф4	організовувати ефективну взаємодію структурних підрозділів;
	РН05.3-Ф4	вміти користуватися засобами індивідуального захисту у своїй професійній діяльності
РН13	РН13.1-Ф4	організовувати підготовку начальницького складу до дій за призначенням;
	РН13.2-Ф4	організовувати та проводити тактико-спеціальні навчання;
	РН13.3-Ф4	здійснювати контроль проведення планових тренувань начальницького складу та занять з особовим складом структурних підрозділів;
РН14	РН14.1-Ф4	моделювати розвиток надзвичайної ситуації на робочих місцях та визначати можливі напрями її ліквідації;
	РН14.2-Ф4	здійснювати коригування тактики та технології проведення аварійно-рятувальних робіт;
РН16	РН16.1-Ф4	розробляти заходи щодо ліквідації надзвичайної ситуації;
	РН16.2-Ф4	керувати аварійно-рятувальними роботами;

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Б1 Оцінка техногенних ризиків	Визначати та аналізувати можливі загрози виникнення надзвичайної ситуації, аварії, нещасного випадку на виробництві та оцінювати можливі наслідки та ризики.
Б2 Управління безпекою, автономність та відповідальність у професійній діяльності	Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки для розв'язання наукових і прикладних задач у сфері цивільної безпеки.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	90	27	63	-	-	6	64
практичні	30	9	21	-	-	4	46
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	36	84	-	-	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	90
РН02.1-Ф4	1. Предмет УАРР, мета та завдання дисципліни.	7
	Предмет, структура і зміст дисципліни	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Історія створення аварійно-рятувальної служби	
	Основні поняття, сутність управління силами та засобами на пожежі та при ліквідації НС	
РН02.1-Ф4	2. Нормативно-правове забезпечення діяльності аварійно-рятувальної служби.	7
	Законодавча та нормативно-правова база з питань організації управління аварійно-рятувальними роботами	
	Нагляд, контроль і звітність про діяльність аварійно-рятувальних служб.	
	Гарантії соціального захисту працівників аварійно-рятувальних служб.	
РН02.2-Ф4 РН05.2-Ф4	3. Сили цивільного захисту	7
	Склад сил цивільного захисту	
	Оперативно - рятувальна служба цивільного захисту	
	Аварійно-рятувальні служби	
	Формування цивільного захисту	
	Спеціалізовані служби цивільного захисту	
	Добровільні формування цивільного захисту	
	Громадські організації	
РН02.3-Ф4 РН05.1-Ф4	4.1. Організація реагування на надзвичайні ситуації.	6
	Система реагування на НС.	
	Склад сил цивільного захисту	
	Дії сил цивільного захисту з ліквідації наслідків НС.	
РН02.3-Ф4 РН14.1-Ф4	4.2. Організація реагування на надзвичайні ситуації органами управління і підрозділами ДСНС	8
	Основні заходи з організації реагування на надзвичайні ситуації	
	Переведення органів управління та підрозділів ДСНС у режим підвищеної готовності та у режим надзвичайної ситуації	
	Особливості роботи органів управління Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту при виникненні надзвичайних ситуацій	
	Особливості дій підрозділів ДСНС під час ліквідації найбільш характерних надзвичайних ситуацій, у т.ч. осінньо-зимового періоду	
РН14.2-Ф4 РН16.1-Ф4	5. Діяльність органів управління, сил і засобів суб'єктів реагування на надзвичайні ситуації у режимі надзвичайного та воєнного стану	7
	Діяльність у режимі надзвичайного стану	
	Діяльність у режимі воєнного стану	
РН02.3-Ф4 РН16.2-Ф4	6. Основні поняття, сутність управління силами та засобами на пожежі та при ліквідації НС	7
	Загальна характеристика системи управління	
	Сутність управління силами та засобами	
	Основні поняття управління силами та засобами	
	Закономірності управління силами та засобами при ліквідації НС	
РН05.2-Ф4	7. Єдина державна система цивільного захисту	7
	Єдина державна система цивільного захисту та її складові	
	Управління єдиною системою цивільного захисту	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН02.2-Ф4 РН05.1-Ф4	8. Управління силами та засобами під час ліквідації аварії. Загальні принципи управління Органи управління в надзвичайній ситуації Штаб з ліквідації НС Організація оперативного реагування на НС Планування заходів реагування на НС Інформування та оповіщення Переведення органів управління сил та засобів у вищі ступені готовності Організація управління силами та засобами в зоні НС Організація взаємодії Організація основних видів забезпечення дій у зоні НС Безпека під час організації дій у режимі НС Пересувний пункт управління	8
РН02.1-Ф4 РН02.2-Ф4	9. Управління підрозділами в особовий період Загальні принципи управління Органи управління Схема управління	6
РН13.2-Ф4	10. Види та форми тактичної підготовки особового складу органів управління та підрозділів ДСНС України Основні організаційні форми тактичної підготовки. Оперативно-тактичне вивчення району (об'єкта) обслуговування аварійно-рятувальної частини. Зміст, порядок підготовки та проведення тактичних занять	6
РН13.1-Ф4 РН13.3-Ф4	11. Організація та проведення командно-штабних навчань (КШН) Загальні вимоги до організації КШН Керівництво КШН Підготовка та проведення КШН Розбір КШН Визначення стану готовності підсистем (ланки) ЄДС ЦЗ до вирішення завдань цивільного захисту у мирний час та в особливий період.	8
РН13.3-Ф4	12. Організація контролю підготовки підрозділів до дій за призначенням Задачі та методи контролю Організація та проведення контролю Підведення підсумків контролю	6
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	30
РН02.1-Ф4	Вивчення основних засад Кодексу цивільного захисту України з питань професійних, спеціалізованих аварійно-рятувальних служб.	5
РН02.1-Ф4	Опрацювання основних положень нормативних документів МНС України щодо дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.	4
РН05.3-Ф4	Вивчення різних типів саморятувальників	4
РН05.3-Ф4	Вивчення ізолюючих регенеративних респіраторів	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН05.3-Ф4	Вивчення конструкцій протигазових засобів індивідуального захисту органів дихання. Надання першої допомоги при отруєнні газами.	5
РН13.3-Ф4	Документація з підготовки спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання	4
РН14.2-Ф4	Вивчення типових алгоритмів дій органів управління та посадових осіб ДСНС при реагуванні на надзвичайні ситуації	4
РАЗОМ		120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та конвертаційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Конвертаційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю

дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
– спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння/навички		
– спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; – здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах;	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
– здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	неточності при реалізації трьох вимог	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
– зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді).</p> <p><i>Мова:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – правильна; – чиста; – ясна; – точна; – логічна; – виразна; – лаконічна. <p><i>Комунікаційна стратегія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності 	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
<ul style="list-style-type: none"> – правління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; – відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; – здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії 	Відмінне володіння компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: комп'ютерне та мультимедійне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Програмне забезпечення: MS Office 365, дистанційна платформа Moodle.

Методичне забезпечення: навчальна література, нормативна база, нормативні документи підприємств (зразки).

Лабораторне обладнання: саморятувальники, ізолюючий регенеративний респіратор, протигаз.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Управління аварійно-рятувальними роботами. Методичні рекомендації до практичного заняття «Опрацювання основних положень про професійні воєнізовані аварійно-рятувальні формування» для студентів спеціальностей 184 «Гірництво» і 263 «Цивільна безпека»/ НТУ. «Дніпровська політехніка», укладачі: І.А. Шайхлісламова, М.О.Гончар – каф. ОПЦБ –2020 - 11 с.

2. Методичні вказівки до лабораторної роботи “Вивчення шахтних саморятувальників та дослідження їх герметичності” з дисципліни “Охорона праці в галузі” для студентів спеціальностей 184 «Гірництво» і 263 «Цивільна безпека»/ Уклад.: С.О. Сторчак, М.В. Шибка, Я.Я. Лебедев, А.О. Гаєвский. - Дніпропетровськ: Національна гірнича академія України, 2001. - 20 с.

3. Вивчення ізолюючих регенеративних респіраторів. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи студентів спеціальностей 184 «Гірництво» і 263 «Цивільна безпека» / Упоряд.: С.О. Алексеєнко, В.Г. Клочков, О.С. Іщенко, В.Г. Марченко. – Д.: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2011. – 20 с.

4. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи «Вивчення конструкцій протигазових засобів індивідуального захисту органів дихання» для студентів спеціальностей 184 «Гірництво» і 263 «Цивільна безпека» / Уклад.: В.І. Голінько, С.І. Чеберячко, Д.І. Радчук, В.Г. Клочков – Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2013. – 22 с.

5. Методичні рекомендації. Документація з підготовки спеціальних об’єктових навчань з питань цивільного захисту на суб’єктах господарювання. – Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Херсонської області 2018р.

9 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Голінько В.І. Управління безпекою в професійній діяльності. Навчальний посібник. – Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2018. – 157 с.

2. Управління силами цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: конспект лекцій / Укладачі: В.О. Собина, І.М. Неклонський, В.О. Самарін, Д.В. Дяченко. – Х.: НУЦЗ України, 2015. – 166 с.

3. Реагування на надзвичайні ситуації: Навч. посіб. – К.: Вид-во «Бланк-Прес», 2014. – 210 с.

4. Курс лекцій з дисципліни «Управління пожежогасінням» Для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», м. Харків – 2017 р.

5. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.9. Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи. За загальною редакцією О.М. Євдіна.- Український НДІ цивільного захисту, К.- 476с.

ЗАКОНОДАВЧА ТА НОРМАТИВНА БАЗА

1. Кодекс Цивільного захисту України.

2. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Наказ МНС України від 13.03.2012 № 575.

3. Указ Президента України від 26.03.1999 р. № 84 "Про Концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій".

4. Указ Президента України від 09.02.2001 р. № 80 "Про заходи щодо підвищення рівня захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру".

5. Указ Президента України від 27.01.2003 р. № 47 "Про заходи щодо вдосконалення державного управління у сфері пожежної безпеки, захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій".

6. Указ Президента України від 04.02.2003 р. № 76 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11.11.2002 р. "Про стан техногенної та природної безпеки в Україні".

7. Указ Президента України від 19.12.2003 р. № 1467 "Про Державну програму перетворення військ Цивільної оборони України, органів і підрозділів державної пожежної охорони в Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту".

8. Указ Президента України від 04.03.2004 р. № 269 "Про вдосконалення єдиної системи проведення авіаційних робіт з пошуку, рятування та організації захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій".

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.1992 р. № 562 "Про Порядок відшкодування шкоди особам, які постраждали від надзвичайних обставин".

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.1998 р. № 174 "Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій".

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 р. № 1198 "Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру".

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.1999 р. № 140 "Про порядок фінансування робіт із запобігання і ліквідації НС та їх наслідків".

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.1999 р. № 192 "Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку в надзвичайних ситуаціях".

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2001 р. № 308 "Про Порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків".

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2001 р. № 1446 "Про затвердження Положення про Державну інспекцію цивільного захисту та техногенної безпеки".

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2001 р. № 1567 "Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня".

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 175 "Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру".

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 415 "Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету".

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2002 р. № 843 "Про затвердження Загального положення про спеціальну Урядову комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і Загального положення про спеціальну комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру регіонального, місцевого та об'єктового рівня".

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1201 "Про затвердження Положення про штаб з ліквідації НС техногенного та природного характеру".

21. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 р. № 368 "Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями".

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.11.2006 р. № 1539 "Про затвердження Положення про Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи".

23. Наказ МНС від 19.04.2003 р. № 119 "Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій".

24. Наказ МНС №575 від 13.03.2012 року «Статут дій у надзвичайних ситуаціях» ч.2.

25. Наказ МНС від 20.09.2004 р. № 65 "Про затвердження Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій".

26. Наказ МНС від 23.11.2005 р. № 352 "Про затвердження Порядку підготовки матеріалів, на підставі яких надається експертний висновок щодо рівня надзвичайної ситуації".

27. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій. ДК 019-2001, затверджений і введений в дію наказом Держстандарт України від 19.11.2001 р. № 552.

28. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України (частина перша для підрозділів державної пожежної охорони). Наказ МНС України від 07.05.2007 № 312.

29. Методичні рекомендації з охорони праці щодо створення безпечних умов праці під час ведення пошуково-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт підрозділами систем МНС, наказ МНС від 04.03.2008 №162

30. Методика прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті. Наказ МНС України від 27.03.01 № 73/82/64/122.

31. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ–97). Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1997.

32. Постанова КМ України від 16 лютого 1998 р. № 174 "Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій»

33. Типове положення про професійні воєнізовані аварійно-рятувальні формування

34. Постанова від 17 травня 2002 р. № 644 Київ «Про затвердження переліку додаткових платних послуг, які надаються аварійно-рятувальними службами»

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Управління аварійно-рятувальними роботами»
для магістрів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека»
зі спеціальності 263 Цивільна безпека

Розробник:
Лісовицька Ірина Анатоліївна

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19